

7η στροφή: Αρχίζει με μια υπερβολή, που στηρίζεται και πάλι στο σχήμα αιτία – αποτέλεσμα. Η λέξη «ζώη» επαναλαμβάνεται, για να τονιστεί η αξία της μέσα από τον έρωτα. Ο τόνος της υπερβολής διατρέχει το σύνολο της στροφής. Χωρίς αυτόν τον έρωτα η ζωή ενδύεται το άχαρο, το ανούσιο, το ανάξιο, το ανύπαρκτο, το ανεκπλήρωτο και τελικά ολοκληρώνεται, εκπληρώνεται, γεμίζει μόνο με τον έρωτα που έζησε από το συγκεκριμένο πρόσωπο. Αξίζει να επισημάνουμε πως μόλις «η ζωή της πληρώθηκε» μοιραία θα ακολουθήσει ο θάνατος. Άρα, η ζωή χωρίς τον αληθινό έρωτα γίνεται έκπτωτη, πτωτική ζωή, οδηγείται στο έρεβος, ενώ έχει διανύσει τον άθλο της «Μόνο γιατί μ' ἀγάπησες γεννήθηκα...»: υπερβολή που οδηγεί στην κορύφωση του Έρωτα, καθώς αποκτάει μια άλλη διάσταση με την ομολογία της ποιήτριας ότι η αγάπη τη γέννησε ουσιαστικά. Η ζωή της «ἐδόθη» χάρη σ' αυτή την αγάπη. Το δόσιμο της ζωής. Το εσύ με την αγάπη του έδωσε ζωή από τη ζωή του στην ποιήτρια και έτσι η ζωή της απέκτησε περιεχόμενο και σκοπό.

Μέσα από την αντίθεση «στήν ἄχαρη ζωή τήν ἀνεκπλήρωτη ≠ μένα ή ζωή πληρώθη» η ποιήτρια ομολογεί: η Αγάπη με οδήγησε στην ψυχική ολοκλήρωση, στη συναισθηματική πλήρωση, στην θική τελείωση.

Η τριτή επανάληψη «ζωή ... ζωή ... ζωή ...» ολοκληρώνει την ομολογία υπογραμμίζοντας: Ζωή χωρίς αγάπη δεν μπορεί να υπάρξει, κι αν υπάρχει, δεν είναι αληθινή, γιατί αληθινός είναι ο άνθρωπος που είχε την τύχη ν' αγαπηθεί αλλά και ν' αγαπήσει μέσα από το βίωμα της αγάπης του άλλου.

9η στροφή: Η Πολυδούρη συνδέει όμορφα τον έρωτα και το θάνατο. Όλα συνέβησαν για χάρη ενός έρωτα που ανέτειλε κάποτε και ήρθε η ώρα να σβήσει μελαγχολικά και όμορφα, γι' αυτό κι αυτή «γλυκά πεθαίνει». Ο θάνατος πλέον χαράζει το σημάδι του στο κορμί της ποιήτριας που πάσχει από φυματίωση. Εκείνη όμως γεύτηκε την ευτυχία, η ψυχή της είναι πλούσια, γεμάτη...δε νιώθει δυστυχία. Ο τόνος είναι ιδιαίτερα μελαγχολικός, θλιβερός, αφήνοντας μια πικρή πίκρα στο στόμα μας, χωρίς να στερεί από το ποίημα τον ερωτικό σκοπό του, το ύψιστο μεγαλείο μιας ψυχής που έζησε και αναχώρησε με περισσή χάρη από την πρόσκαιρη ζωή.

Το μόνο τρέπεται σε μονάχα και το σχήμα αιτία – αποτέλεσμα διαμορφώνεται ως εξής: «Μονάχα γιατί τόσο ώραια μ' ἀγάπησες ... κι ἔτσι γλυκά πεθαίνω ...». Η αγάπη-αιτία και το αποτέλεσμα διπλό: ζωή και γλυκός θάνατος. Έζησε πραγματικά μέσα από την αγάπη, που πλούσια της χάρισε το «εσύ» και με το οξύμωρο «γλυκά πεθαίνω», επισημαίνει τη γλύκα, που αποκτά ο θάνατος για δύο λόγους: και γιατί αξιώθηκε να ζήσει την αληθινή ζωή, που προσφέρει η αγάπη αλλά και γιατί τώρα ο θάνατός της θα τη φέρει κοντά στο «εσύ» που «βασίλεψε».

Η τραγική κατάληξη του έρωτα. Το «εσύ» που βασίλεψε δίνεται εδώ με την προσφώνηση «ώραιε». Η απώλεια του αγαπημένου προσώπου είναι γεγονός και έτσι δικαιολογείται και ο αόριστος χρόνος «μ' ἀγάπησες» που συνέχει ως αιτία όλο το κείμενο.

Γλώσσα: απλή, δημοτική με μερικές λόγιες λέξεις.

Υφος: λιτό, ρομαντικό, υποβλητικό, εξομολογητικό, ερωτικό, πηγαίο, τρυφερό, κάποτε οξύ..

Μέτρο: ιαμβικό. **Ομοιοκαταληξία:** 1ος με 5, 2ος με 4 και ο 3ος στίχος είναι ελεύθερος.

Στιχουργική φόρμα: Χαλαρή, χωρίς ιδιαίτερη επεξεργασία. Οι τεχνικές αδυναμίες στη μετρική μορφή φανερώνουν το πηγαίο της έμπνευσης, κυριαρχία λυρισμού-αισθηματολογίας, ειλικρίνεια..

Εκφραστικά σχήματα: υπερβολή, συνεκδοχή, μεταφορά, παρομοίωση, οξύμωρο, εναλλαγή παροντικών-παρελθοντικών χρόνων, εναλλαγή γραμματικών προσώπων--> απόλυτη ταύτιση του εγώ με το εσύ, αντίθεση, επαναλήψεις με τις οποίες δηλώνεται η ένταση και η μοναδικότητα του ερωτικού βιώματος.

Μαρία Πολυδούρη – Γιατί μ' αγάπησες

1η στροφή: Ήδη από τους πρώτους στίχους του ποιήματος έχουμε τη χρήση του πρώτου προσώπου (τραγουδώ) κάτι που φανερώνει πως ουσιαστικά επρόκειτο για μια προσωπική εξομολόγηση και στη συνέχεια συναντάμε το ρήμα αγάπησες (β' ενικό πρ.). Άρα το εγώ απευθύνεται σε ένα εσύ για το οποίο δεν γίνεται αναφορά στο ποίημα, και θα ήταν περιττό να το συσχετίσουμε με τον Καρυωτάκη. Ο αόριστος τοποθετεί τα γεγονότα, το ερωτικό βίωμα στο παρελθόν, τονίζοντας τη μοναδικότητά του και επισημαίνοντας πως αυτό ο παρελθοντικός χρόνος ολοκληρώθηκε. Η αγάπη, λοιπόν, τοποθετείται στα περασμένα χρόνια και δοκιμάστηκε σε κάθε εποχή του χρόνου, «και σε ήλιο... και σε χιόνια». Μπορεί τα πάντα να συντελέστηκαν στο παρελθόν, η σφραγίδα όμως αυτού γίνεται αντιληπτή στο εγώ του παρόντος.

Η στροφή θα κλείσει με την επανάληψη του 1ου στίχου. Επωδός που δίδει τη βεβαιότητα των συναισθημάτων της ποιήτριας, καθώς αφαιρείται το κόμμα που υπάρχει στον πρώτο στίχο. Στον α' στίχο το κόμμα, μικρό σημείο παύσης πριν την αιτιολόγηση, αφήνει ένα περιθώριο έστω και μικρό, δισταγμού. Στον τελευταίο στίχο η αφαίρεσή του προσθέτει την απόλυτη βεβαιότητα..

2η στροφή: Στους στίχους 6-10 γίνεται εντονότερη η αίσθηση της ερωτικής αγάπης και του πάθους. Το ποιητικό υποκείμενο ανακαλεί στη μνήμη του ερωτικές στιγμές πάθους από το παρελθόν και περιγράφει τις συνέπειες των στιγμών αυτών στο παρόν. Ο συντελεσμένος αυτός έρωτας καθορίζει το παρόν της ποιήτριας. Οι αναμνήσεις καταγράφονται με τρόπο λυρικό, απλό. Η παρομοίωση της με τον κρίνο καθαγιάζει το ερωτικό συναίσθημα, το εξαγνίζει απαλλάσσοντάς το από την οποιαδήποτε αίσθηση του ταπεινού. Η λέξη ρίγος προοικονομεί την απώλεια που θα ακολουθήσει.

«Μόνο... μόνο...», που σε συνδυασμό με τη χρήση του αορίστου χρόνου υπογραμμίζει τη μοναδικότητα των ερωτικών στιγμών που βίωσε η ποιήτρια στο παρελθόν, γεγονός που ολοκλήρωσε την ύπαρξή της «Μόνο γιατί μέ κράτησες στά χέρια σου / μιά νύχτα καί μέ φίλησες στό στόμα». Αναφέρονται τα κατ' εξοχήν ερωτικά σημεία του σώματος: τα χέρια και το στόμα.

«είμαι ώραία ...» η ομορφιά ως αποτέλεσμα του έρωτα, με χαρακτηριστικό γνώρισμα την αγνότητα, όπως αυτή δίδεται με μια παρομοίωση από τη φύση, «σάν κρίνο όλανοιχτο». Ο έρωτας δρα εξαγνιστικά και δίδει ομορφιά στην ποιήτρια.

«κι έχω ξα ρίγος στήν ψυχή μου άκομα...» Τρέμει το ποιητικό εγώ μπροστά στο μεγαλείο και στη δύναμη του έρωτα ή μήπως το ρίγος γεννιέται από το φόβο ενός πιθανού θανάτου αυτού του ίδιου του έρωτα; Προοικονομείται ο θάνατος του έρωτα. Αισθήματα συγκρουόμενα τώρα στην ψυχή της ποιήτριας και η βεβαιότητα ότι τώρα ο έρωτας είναι πιο δυνατός, αφού περνά στην ψυχή και οι στίχοι, από δω και στο εξής, θα γίνουν πιο λυρικοί, αφού θα εκφράζουν εντονότερα συναισθήματα.

3η στροφή: Στο προσκήνιο έρχονται τα μάτια, το βλέμμα, το κοίταγμα, βασικό στοιχείο έλξης και μαγείας για κάθε ερωτευμένο ζευγάρι. Η ποιήτρια επικεντρώνει την προσοχή της στα μάτια του προσώπου που την αγάπησε «Μόνο γιατί τά μάτια σου μέ κύτταξαν / μέ τήν ψυχή στό βλέμμα». Τα μάτια εκφράζουν την ψυχή, εξομολογούνται βαθύτερα συναισθήματα, την αλήθεια, παρουσιάζουν την ουσία, το είναι του καθενός. Τα μάτια του «εσύ», μάτια ερωτευμένου, αισθητοποίησαν τον έρωτα στο βλέμμα του και η ποιήτρια μέσα από το ερωτικό βλέμμα ένιωσε τη δικαίωση της ύπαρξής της.

Η συνεκδοχή «τά μάτια σου μέ κοίταξαν» είναι η αιτία και το αποτέλεσμα δηλώνεται με τους μεταφορικούς στίχους «περήφανα στολίστηκα τό ύπέρτατο / τής ύπαρξής μου στέμμα,...». Η ποιήτρια παρουσιάζει τον εαυτό της ως βασιλισσα επιβεβαιώνοντας αυτό τον τίτλο με την αναφορά στο «στέμμα», που δεν είναι άλλο από τον Έρωτα. Η ιδιότυπη αυτή βασιλισσα υπάρχει γιατί η εξουσία της απορρέει από τον Έρωτα, που ένιωσε το «εσύ», ο Άλλος για την ίδια. Η ύπαρξή της ως γυναίκας και ανθρώπου ταυτίζεται με αυτόν τον Έρωτα.